

Datum: 20/01/2022

Volgnummer: 2021-2022/13

De vijfde golf: zet het recht van kinderen op leren, ontwikkelen en welzijn centraal

Omikron veroorzaakt een verscherpte focus op kinderen en jongeren

Na de kerstvakantie zagen we eerst bij jongeren en vervolgens ook bij kinderen een explosie aan coronabesmettingen. De doorbraak van de omikronvariant bracht een vijfde golf van besmettingen in ons land die, behalve op de ziekenhuizen, ook zwaar weegt op scholen, CLB's en de eerstelijnszorg. We mogen ook weer een grote druk verwachten op het welbevinden van kinderen en jongeren, vergelijkbaar met wat uit recente grootschalige onderzoeken in 2021 van onder meer het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) en Sciensano naar voor kwam.

Via onze eigen Klachtenlijn merken we alvast dat deze vijfde golf bij veel kinderen en ouders heel wat stress en onzekerheid teweegbrengt. Het sluiten van kinderdagverblijven en de toegang tot onderwijs die niet meer ten volle gegarandeerd is, zet gezinnen onder druk. Na twee jaar zien we dat de draagkracht veelal op is. Ouders klagen over het huidige test- en quarantainebeleid binnen het onderwijs. Kinderen worden plots geconfronteerd met klassen die sluiten vanaf vier besmettingen. Het is nadien bang afwachten tot de volgende vier besmettingen gekend zijn. We merken dat gezinnen met schoolgaande kinderen veelal bezig zijn met het opvolgen van de berichten in de schoolwhatsappgroepen en de communicatiekanalen vanuit de school. Want eens het bericht komt dat de school sluit of de klas in quarantaine gaat, moeten gezinnen zich in sneltempo organiseren.

Leerprocessen te veel onderbroken

Het Kinderrechtencommissariaat heeft het openhouden van scholen steeds als prioriteit naar voor geschoven naast het zo goed mogelijk organiseren van afstandsonderwijs wanneer dit nodig is. Na de collectieve sluiting in het voorjaar 2020 was scholen openhouden ook de eerste keuze van de overheid. Toch zien we dat ondertussen alweer 19 scholen tijdelijk gesloten zijn, veelal door personeelsuitval. Op een totaal van 3800 scholen in basis- en secundair onderwijs lijkt dat nog niet zo veel. Maar dit is nog maar het begin. In het najaar, op het hoogtepunt van de vierde golf, moesten 150 scholen tijdelijk dicht. Naast collectieve schoolsluitingen, zien we dat in het basisonderwijs ook heel wat klasgroepen in quarantaine moeten.

En daarnaast zitten ook heel wat individuele kinderen en jongeren in isolatie na een besmetting en dit zowel in het basisonderwijs als het secundair onderwijs. Het is een realiteit dat door die aanéenschakeling van quarantaines en isolaties sinds oktober kinderen en jongeren hun leerprocessen te veel onderbroken worden.

Alle kinderen en jongeren aan boord houden

We zijn ongerust dat de al langer bestaande onderwijsskloof tussen leerlingen hierdoor nog groter zal worden. Doordat heel wat leerlingen tijdelijk niet naar school kunnen of door uitval van onderwijspersoneel, worden scholen geconfronteerd met organisatorische uitdagingen. Met afstandsonderwijs of hybride onderwijs pogen ze de meubels zoveel mogelijk te redden. Maar lang niet alle leerlingen die thuis moeten blijven, kunnen daarmee bereikt worden. Vooral leerlingen die in een meer kwetsbare gezinssituaties opgroeien, dreigen weer verder achterop te raken. Het blijft voor scholen een uitdaging om binnen de huidige context de connectie te behouden met alle leerlingen die noodgedwongen in quarantaine of isolatie zitten. En om hen blijvend op maat te ondersteunen in hun leer-en ontwikkelingstrajecten.

Creëer ruimte voor de kerntaken van de CLB's

Ook de CLB's staan al een hele tijd onder druk, door de extra taken die ze in het kader van de pandemiebestrijding binnen scholen kregen. De extra hoge viruscirculatie op piekmomenten zoals we momenteel meemaken, maakt dat ze zich onvoldoende op hun kerntaken kunnen richten. De begeleiding en opvolging van leerlingen met problemen in of vragen over hun ontwikkeling, welzijn of schoolloopbaan komt daardoor in het gedrang. Net nu in een periode waarvan we weten dat het welbevinden van kinderen en jongeren extra aandacht vraagt. Opnieuw worden de meest kwetsbare leerlingen hierdoor het meest geraakt.

Belang van het kind als eerste overweging in een evenwichtig maatregelenpakket

Op de overheid rust de lastige opdracht om te komen tot een evenwichtig pakket aan maatregelen dat de pandemie doeltreffend bestrijdt, maar tegelijk kwalijke neveneffecten vermijdt of tegengaat. Ook hierbij moet het belang van kinderen en jongeren de eerste overweging zijn. Zij zijn in volle ontwikkeling en hebben andere behoeften dan volwassenen. Een maatregelenpakket dat aan de ene kant volwassenen met Covid Safe Ticket alle vrijheid gunt maar aan de andere kant de deelname van kinderen of jongeren aan georganiseerde jeugdactiviteiten ernstig beperkt, komt niet over als een proportioneel geheel. Willen we ook de scholen maximaal openhouden – en dat is wat wij alvast beogen – dan zal wellicht ook moeten bekeken worden welke maatregelen elders genomen moeten worden om dat mogelijk te maken.